

סוד בית הכסא – עולם הפרטים, והמוסר הטבעי [001]

(4) חבש פאר / פרק טז / עין איה / טז

"א"ר ינאי תפלין צריכין גוף נקי כאלישע בעל כנפים ... ואמאי קרי ליה בעל כנפים שפעם אחת גזרה המלכות גזרה על ישראל שכל המניח תפלין ינקרו את מוחו והיה אלישע מניחם ויוצא לשוק. ראהו קסדור אחד רץ מפניו ורץ אחריו וכיון שהגיע אצלו נטלן מראשו ואחזן בידו, אמר לו מה זה בידך אמר לו כנפי יונה, פשט את ידו ונמצא: כנפי יונה, לפיכך קורין אותו אלישע בעל כנפים.

(5) חבש פאר / פרק טז / עין איה / טז

כלל גדול הוא, שדברים שהם קטנים במעלתם בעיניי ההשלמה האנושית הם קדומים בזמנם, והמעלות העליונות שהן גדולות במעלה הן מאוחרות בזמן, מפני שהמעלה הקודמת שהיא כמו בסיס להן צריכה להתקדם לפניהן. והנה התפלין הם ברית מיוחדת לישראל, עדות על התייחדותם המצויינת בתור ממלכת כהנים וגוי קדוש, אשר הפליא אדון כל ב"ה אותם מכל העמים אשר על פני האדמה, ע"כ הדרכתם ומוסרם הוא יותר נשגב ויותר נעלה מההדרכה הנתבעת מכל עם ולשון, ולא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום. אבל מעלת דרך-ארץ הטבעית, טהרת המדות, בנטיה נקיה אל הצדק והיושר המוחש והמורגש ושנאת הרשע והעול במדה הגלויה, זאת היא נחלת כל האדם אשר על פני האדמה, וכלל תורת-בני-נח הם הנס יסודי המוסר הטבעי. המוסר הטבעי הפשוט איננו צריך למשאות-נפש גדולות ורמות, אבל צריך שיהיה גופו של אדם נקי מזוהמת הרשעה המיוחדת לחיית טרף וחזירי יער, והמוסר הזה הטבעי הוא פרודור להטרקלין של זיו הקודש. ע"כ מי יוכל לעלות אל הר ד' להתייחד במוסר הנשגב והעליון הנרצה ע"פ הקדושה העליונה המכוונת בתפלין, רק מי שגופו נקי שהמוסר הטבעי כבר קנוי לו כראוי, ולא הפסידו במעשים רעים ומדות עכורות ורעות שהם תועבה לאדם שלם מצד צורתו האנושית.... אבל לא יחשוב איש שיוכל לעלות למעלת המוסר האלהי ובלבו תהיה חלאתו להיות נוטה לכל דבר של השחתה מוסרית המונחת בטבעו של אדם.

"האנשים הגדולים באים גם להמבוקשים היותר קטנים בדרכים של גדלות" ערפלי טוהר / עמוד נב

(1) ספר תהילים פרק לב, ו

"על זאת יתפלל כל חסיד אלך לעת מצא רק לשטוף מים רבים אליו לא יגיעו"

(2) תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ח/א

"...מר זוטרא אמר לעת מצא זה בית הכסא אמרי במערבא הא זמור זוטרא עדיפא מכולהו"

(3) עין איה / ברכות א דף ח/א פסקה צח

"... או יאמר שלעת מצא אינו כולל דוקא המקרים היותר נכבדים שבהם תלוי גורל אשרה, כ"א ראוי לשום לב ג"כ שכל המקרים קטני הערך, שכולם ילכו במשור, כדי להיות דבק עם אלהיו אשר בידו להושיע בכל עת. ומר זוטרא הוסיף לומר, שאין ההכרח מביא רק להעתיק הדאגות לעתים רחוקות ומקרים כבירים, כ"א ראוי להסתכל איך האדם צריך לרחמי שמים בכל עת בהוה, עד שגם דברים קלי ערך ביותר יוכלו להיות מונעים גדולים משלמותו האמיתית. ע"כ פ"י זה בית הכסא. כי טהרת הגוף ושווי מזוג בזה וטהרת המקום, הם הלא קלי ערך לפום ריהטא, ומהם תוצאות גדולות לישוב דעתו של אדם והכנתו אל הטוב והישר החכמה והמשרים. ע"כ עם ההתבוננות בדברים הגדולים לא יעזוב ג"כ עניני אנושיותו ובהמיותו, שהם ג"כ מסבבים ההצלחה בהשלמתם, ומונעים אותה בחסרונם. והערת מר זוטרא גדולה מאד עד שאמרו עליה במערבא, הא דמר זוטרא עדיפא מכולהו, שישנם אנשים רבים שבהיותם עורגים אל תכלית המעלות הם שוכחים, שעכ"ז אדם המה, וצרכי האדם החומריים גם הקטנים שבהם אם לא יעמדו במכון הראוי יוכלו לקעקע את כל בנינם. ע"כ זאת היא ההערה הנפלאה הראויה לחכמי לב אשר בשכלם וטהרת לבם במרום ימריאו, לבלתי לשכח את כל עניני גופם ג"כ. ויחד עם כל הנשגבות גם ע"ז יתפלל כל חסיד לעת מצא, שלא ימנעוהו שטף מים רבים של הטרדות, של היס הזועף, משלמותו האמיתית הנצחית..."